

Fredagsprat med Statsforvalteren

Sabrina Hammer, jurist

Grethe Lindseth, sosionom

Daniel Bergamelli, jurist

Hanne Reitan Øksnes, seksjonsleder

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

22.04.2022

Dagens fredagsprat – tre tema

- Nytt om situasjonen rundt ukrainske flyktninger

- Norskopplæringsplikt etter sosialtjenesteloven § 20a

- Nye tolkingsuttalelser

Du er her: [Forsiden](#) • [Dokument ▾](#) • [Høringer](#) •

Høring – midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukr midlertidig kollektiv beskyttelse

Høring – midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina med rett til midlertidig kollektiv beskyttelse

Høring | Dato: 05.04.2022

Justis- og beredskapsdepartementet sender med dette på høring midlertidige endringer i lovverket som følge av at det ankommer et høyt antall personer til Norge som er fordrevet fra sitt hjemland på grunn av krigen i Ukraina.

[Forsiden](#)[Informasjon om krisen i Ukraina](#)[Myndigheter, frivillige og andre samfunnsaktører](#)

Myndigheter, frivillige og andre samfunnsaktører

Informasjon om flykningssituasjonen for myndigheter, frivillige og samfunnsaktører.

Transport av ukrainske flykninger.

Hvis du kjører ukrainske flykninger til Norge, **må du melde ifra til Politets utlendingsenhet** per e-post pu.desken@politiet.no, eller telefon 22 80 66 00 før bussen ankommer Norge.

Hvis du vurderer å hente flykninger til Norge fra utlandet, [bør du lese informasjonen her først](#).

[Registrer at du bringer kjæledyr fra Ukraina til Norge \(ekstern nettside\).](#)

Alternativ mottaksplass for personer fra Ukraina

Her finner du [informasjon om midlertidig alternativ mottaksplass for personer fra Ukraina](#), i målgruppen for midlertidig kollektiv beskyttelse.

Aktuelt

22.04.2022
[Nye avtaler om akuttinnkvarter](#)

12.04.2022
[Håndtering av flykninger med spesielle behov](#) ▶

Viktige meldinger

21.04.2022
[Webinar om midlertidig alternativ mottaksplass for personer fra Ukraina](#) ▶

Situasjonen rundt ukrainske flyktninger

Publisert 05.04.2022 | Sist endret 20.04.2022

Rett til sosialhjelp i forbindelse med innføring av midlertidig kollektiv beskyttelse for personer fordrevet fra Ukraina

Ukrainske borgere som søker beskyttelse i Norge, har rett til å få hjelpebehovet sitt vurdert etter sosialtjenesteloven. NAV-kontoret bør hjelpe og veilede ukrainske flyktninger om registrering hos politiet. NAV-kontoret må videre avklare hvilke muligheter personen har til statlig innkvartering eller alternativ mottaksplass i kommunen.

- Oppdatert informasjon om rett til sosialhjelp for ukrainske flyktninger på nav.no.

Hva har vært uavklart?

- I hvilken grad NAV-kontoret skal henvise ukrainske flyktninger som bor privat uten avtale, til opphold i mottak.
- Rettigheter etter sosialtjenesteloven til selvboettere.

Personer som ennå ikke har registrert seg hos politiet

- Hvis personen ikke har fått time for registrering hos politiet, bør NAV-kontoret informere og eventuelt hjelpe vedkommende til å få registrert seg raskest mulig.
- Har rett til opplysning, råd og veiledning og hjelp i en nødssituasjon, jf. § 1 annet ledd.
- NAV-kontoret tar en konkret vurdering av hva som er forsvarlig å dekke i denne situasjonen, og hvis personen har barn må det tas særlige hensyn til deres behov.
- Hjelpebehovet kan strekke seg ut i tid. Det må på vanlig måte avklares om personen har andre muligheter, som for eksempel akuttinnkvartering eller annen type midlertidig innkvartering.

Forskrift om sosiale tjenester for personer uten fast bopel § 1 annet ledd

«Hvis en person som nevnt i første ledd ikke kan sørge for sitt livsopphold, har vedkommende rett til økonomisk stønad og hjelp til å finne midlertidig botilbud i henhold til loven. Hjelp gis inntil vedkommende kan forventes å få bistand fra kilder i hjemlandet.»

Personer som har en søknad om oppholdstillatelse til behandling hos UDI

- Ukrainske borgere som har registrert seg hos politiet og venter på vedtak om kollektiv beskyttelse er omfattet av § 1 fjerde ledd.
- Personer som er omfattet av § 1 fjerde ledd har rett på tjenester etter loven på lik linje med befolkningen for øvrig.
- Ukrainske borgere som kan få statlig innkvartering eller alternativ mottaksplass kan henvises til å benytte dette.
- Det må være et faktisk tilbud som personen kan benytte seg av. NAV-kontoret må ivareta det konkrete hjelpebehovet frem til tilbud om statlig innkvartering eller alternativ mottaksplass er en faktisk mulighet.
- Det må avklares om akuttinnkvartering kan være en mulighet i påvente av dette.

Forskrift om sosiale tjenester for personer uten fast bopel § 1 fjerde ledd

«Første og andre ledd gjelder ikke [...] personer som har rett til å bli i landet mens søknad om oppholdstillatelse eller klage på vedtak i sak om opphold er til behandling hos utlendingsmyndighetene [...].»

Personer som har fått innvilget opphold og venter på bosetting i en kommune

- Ukrainske borgere som har fått vedtak om kollektiv beskyttelse har fulle rettigheter etter loven.
- Personene kan få statlig innkvartering eller alternativ mottaksplass frem til bosetting. Dette gjelder også ukrainske borgere som aldri har vært i statlig innkvartering eller alternativ mottaksplass.
- NAV-kontoret må avklare om dette er en faktisk mulighet, eventuelt om det kan være aktuelt med akuttinnkvartering frem til bosetting.
- Hvis personen på eget initiativ flytter fra statlig innkvartering eller alternativ mottaksplass, kan vedkommende henvises tilbake til dette tilbudet med mindre det er åpenbart urimelig.

Forskrift om sosiale tjenester for personer uten fast bopel § 2

«Personer som har søkt om beskyttelse, og som er i, eller kan få statlig innkvartering, har ikke krav på individuelle tjenester etter loven, med unntak av opplysning, råd og veiledning.

Hvis en person med innvilget opphold i riket på eget initiativ flytter fra statlig innkvartering til en kommune og søker om sosiale tjenester, kan kommunen avslå søknaden med henvisning til det statlige tilbudet, med mindre dette er åpenbart urimelig.»

Spesielt om akuttinnkvartering

Informasjon fra UDI

- Akuttinnkvartering er et botilbud til asylsøkere som brukes når det kommer mange asylsøkere samtidig til Norge.
- Tilbudet har enkel standard og skal sikre grunnleggende behov.
- Personene som jobber på akuttinnkvarteringen kan gi praktisk informasjon om blant annet bosetting, fritidsaktiviteter, helsehjelp og tilbud i nærmiljøet.

[Informasjon om akuttinnkvartering på udi.no](https://udi.no)

[Oversikt over avtaler om akuttinnkvarteringsplasser](#)

Oppsummering – hva er nytt

- Ukrainske borgere som kan få statlig innkvartering eller alternativ mottaksplass kan henvises til å benytte dette.
- Det må være et faktisk tilbud som personen kan benytte seg av. NAV-kontoret må ivareta det konkrete hjelpebehovet frem til tilbud om statlig innkvartering eller alternativ mottaksplass er en faktisk mulighet.
- Dersom statlig innkvartering eller alternativ mottaksplass ikke kan benyttes, må det avklares om akuttinnkvartering kan være en mulighet.

Vilkår om språk

Formålet med bestemmelsen

- Sikre individuelt rettet og tilstrekkelig norskopplæring
- Samsvar med endringer i integreringsloven
- Tydeliggjøre plikt til å følge opp manglende norskferdigheter

Hvilke erfaringer har NAV med den nye lovhjemmelen om norskopplæringsplikt

Svar er mottatt fra 19 NAV-kontor

1 kontor har hatt noen brukere som har hatt vilkår om norskopplæring.
16 har ingen erfaring eller har ikke brukt hjemmelen

Enkelte har inngått samarbeid med flykningtjenesten og med skole dersom det skal bli behov

Utfordring: hvem skal betale for opplæringen?

§ 20 a. *Bruk av vilkår for personer under 30 år*

Det skal stilles vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad til personer under 30 år. Dersom manglende norsk- eller samiskkunnskaper er årsaken til at personen ikke er selvhjulpen, skal det vurderes å stille vilkår om norsk- eller samiskopplæring. Dersom vedkommende har hatt rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram, jf. integreringsloven § 8, og manglende norskkunnskaper er årsaken til at personen ikke er selvhjulpen, skal det stilles vilkår om norskopplæring. Tredje punktum gjelder ikke for samiskspråklige stønadsmottakere. Det skal ikke stilles vilkår om aktivitet når tungtveiende grunner taler mot det [...]

Kommunen kan innhente opplysninger om stønadsmottakeres rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram fra Nasjonalt introduksjonsregister.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om plikten til å stille vilkår om aktivitet og reduksjon av stønaden.

Forskrift om bruk av vilkår etter sosialtjenesteloven § 1

Plikten etter sosialtjenesteloven § 20a første ledd tredje punktum til å stille vilkår om norskopplæring for person som har hatt rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram, gjelder bare så langt opplysningen om rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram fremgår av Nasjonalt introduksjonsregister etter integreringsloven § 43.

Hvem kan eller skal ha vilkår om språk?

- Stønadsmottakere under 30 år
1. Opplæringsplikt - en plikt til å stille vilkår om norskopplæring
 - Gjelder personer som har hatt rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram og som ikke er selvhjulpne på grunn av manglende norsk- eller samiskkunnskaper.
 - Det må fremgå av NIR at vedkommende har hatt rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram
 - Gjelder uavhengig av om vedkommende faktisk har deltatt i eller gjennomført programmet
 2. Vurderingsplikt – en plikt til å vurdere å stille vilkår om norsk- eller samiskopplæring
 - Gjelder alle andre mottakere av økonomisk sosialhjelp som ikke er selvhjulpne på grunn av manglende norsk- eller samiskkunnskaper.

Oppsummert

Plikt til å stille vilkår om norskopplæring

- Personen har hatt rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram

Plikt til å vurdere å stille vilkår om norsk- eller samiskopplæring

- Alle andre mottakere av økonomisk sosialhjelp som ikke er selvhjulpne på grunn av manglende norsk- eller samiskkunnskaper.

Unntak

- Tungtveiende grunner

Vurdering av språknivå

- En konkret vurdering av hvilket språknivå som er nødvendig for at tjenestemottaker skal bli selvhjulpen.
 - F.eks. tjenestemottakers ønsker og behov sett opp mot krav i arbeidslivet.
 - Vurderingene skal baseres på samarbeid med tjenestemottaker og i tråd med prinsippet om brukermedvirkning
- Vurderingene bør gjøres med utgangspunkt i eksisterende rammeverk for vurdering av språkkunnskaper
 - [Felleseuropeisk rammeverk for språk](#)
 - Tilgjengelig informasjon om avlagte norskprøver

Aktiviteter for å styrke norskkunnskaper

- Vilkår som styrker personens norskkunnskaper kan enten være gjennom
 - deltakelse i norskopplæring, eller
 - andre typer aktiviteter som gjør at mottaker bedrer språknivået sitt (f.eks. språkpraksis).
- Aktiviteten må tilpasses den enkeltes behov
 - Klasseromsundervisning eller andre måter å lære på?
- Aktiviteten bør fortløpende evalueres

Finansiering av norskopplæring

- Kommunen er ansvarlig for å finansiere norskopplæring der det er stilt vilkår om språk.
- Hele NAV-kontoret sitt virkemiddelapparat kan tas i bruk om nødvendig.
- Statlige tiltak og AMO enkeltplass kan være aktuelt.

Hva er nytt siden sist?

Foto: Mostphotos.com

Nytt fra Statsforvalteren

- [Lovforslag om at det ikke skal tas hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk stønad](#)
- Nye tolkningsuttalelser om
 - Bilstønad
 - Depositumsgaranti fra private tilbydere
- Statsforvalteren skal melde tilbake om eventuelt press på tjenestene som følge av flyktingestrømmen. Vi oppfordrer kontorene til å gi oss informasjon dersom dette skjer.

Nytt fra NAV-kontorene?

Q&A om sosiale tjenester

Spørsmål? 😊

Neste fredagsprat

Fredag 20.mai kl 12 – 13

Foreløpig tema:

- Nytt om situasjonen rundt ukrainske flyktninger
- Dekning av boutgifter etter sosialtjenesteloven
- Eventuelt nye tolkingsuttalelser

Eventuelt endringer legges på vår [Fredagspratside](#) noen dager før